

Oikeusministeriö

Oikeushallinto-osasto

Oikeusapu- ja ulosottoyksikkö

ASIA

LAUSUNTO

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä

Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto esittää pyydettyä lausuntonaan seuraavaa:

1 LUKU YLEISET SÄÄNNÖKSET

Ehdotus lähtee siitä, että nykyinen toimistorakenne puretaan ja muodostettavien virastojen henkilöstö- ja taloushallinto keskitetään muodostettaviin oikeusapupiireihin. Samalla edunvalvontaorganisaation alisteisuus suhteessa oikeusapuun puretaan ja muodostetaan edunvalvontatoimistot, joiden päällikköinä toimivat johtavat yleiset edunvalvojat.

Ehdotettu organisaatio on hyvä ja mahdollistaa henkilöstön tasapuolisen kohtelun sekä toimintatapojen yhtenäistämisen koko piirin alueella ja välillisesti myös valtakunnallisesti. Huolta herättää kuitenkin se, että mikäli oikeusapupiirin henkilöstöhallinnon resurssit eivät ole riittävät hallinnon hoitamiseen, jää osa hallinnosta toimistojen vastuulle samalla, kun toimistoilta otetaan hallintoa hoitava resurssi pois.

Piirin hallintoon on syytä ohjata riittävästi resursseja, jotta henkilöstö- ja taloushallinto myös tosiasiallisesti on mahdollista hoitaa oikeusapu- ja edunvalvontapiirissä. Mikäli piirin hallinto kykenee vain koordinoimaan toimistoja, on myös toimistoihin sijoitettava henkilöstöhallintoresurssia, joka toteuttaa piirihallinnon suunnitelmat.

Ehdotetun lain 4 § sisältävä mahdollisuus ostopalveluiden käyttämiseen on oikeusavun osalta uusi. Lausunnon antaja esittää huolenaan, että mahdollisuuden avaaminen saattaa tarkoittaa sitä, että ostopalvelujen käyttäminen laajenee koskemaan esimerkiksi oikeusaputoimistojen lakkautettavien sivutoimipisteiden maantieteellisiä alueita.

Ostopalvelua suunniteltaessa on myös varauduttava ostopalvelutoimijan pätevyysvaatimusten määrittelemiseen.

2 LUKU OIKEUSAPUTOIMISTOT

Ajatus piirin yhteisen hallinnon eristämisestä suhteessa substanssityötä teke-

Osoite:
Talvikkitie 37, 01300 Vantaa

Puhelinnumero
029 5660 165

Fax
029 5660 179

Sähköposti
itä-uusimaa.oikapu@oikeus.fi

viin toimistoihin on toimiva, kun sille annetaan riittävät resurssit. Edunvalvontatoimiston ja oikeusaputoimiston yhteyden katkeaminen ratkaisee myös monia esteellisyystilanteita, mutta tässä suhteessa toimiminen samoissa tiloissa aiheuttanee edelleen ongelmia esteellisyyden suhteen.

Hallinnon ja substanssityön erottaminen toisistaan on pidettävä mielessä myös piirin johtajien ja hallintosihteerien sijaistuksia suunniteltaessa.

3 LUKU EDUNVALVONTATOIMISTOT

16 § yleisen edunvalvojan määrääminen tehtävään on tervetullut uudistus ja mahdollistaa työmäärän tasaamisen piirin sisällä ja myös toimistoissa.

17 § edunvalvojan esteellisyyttä koskevassa pykälässä on huomioitava, että edunvalvonta- ja oikeusaputoimistot toimivat useilla paikkakunnilla samoissa tiloissa. Tältä osin on harkittava, riittääkö muodollinen toimistojen erottaminen poistamaan esteellisyyden toimistojen henkilökunnan välillä.

20 § tietojen saaminen teknisen käyttöyhteyden avulla on tervetullut työkalu edunvalvojalle. Lausunnon antajan käsitys on kuitenkin, että esim. KELAssa ei ole tällä hetkellä teknistä valmiutta toimittaa tietoa kootusti eri etuusmuodoista.

LOPUKSI

Suunniteltu rakennemuutos on tervetullut ja antaa mahdollisuuden kehittää oikeusapua ja edunvalvontaa määrätietoisemmin ja pitkäjänteisemmin. Rakennemuutoksen läpivieminen edellyttää kuitenkin, että oikeusapupiirin johtajan "esikunnalle" annetaan riittävät resurssit hoitaa piirin hallinto. Mikäli johtajan käytettävissä oleva resurssi riittää yksin toiminnan koordinoimiseen ja käytännön työ jää toimistoissa tehtäväksi, on tämä otettava huomioon toimistojen virkarakenteessa.

Vantaalla 19.2.2016,

Samu Eiro
johtava julkinen oikeusavustaja
Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto

Ulla Mänttari
johtava yleinen edunvalvoja
Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto